

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ВІЙН

Куділь П. М., студ. гр. Інс-22,

Кудояр Л. М., доц.

"Війна — це велика справа держави, основа життя і смерті, шлях до виживання або загибелі.

Це потрібно ретельно зважити й обміркувати".

СУНЬ-ЦЗИ

Новітня війна (війна сьомого покоління) – це війна, у якій активно використовуються новітні [інформаційні](#) та [мережеві](#) технології для досягнення військових цілей. Виникають нові форми воєн: [інформаційна війна](#), [мережева війна](#), [кібервійна](#), [психологічна війна](#). Початок важко однозначно вказати: окремі [інформаційні операції](#) проводилися на всіх етапах людства, систематичне їх ведення почалося з [Холодної війни](#) — вона характеризується першим найповнішим використанням засобів інформаційної війни.

Інформаційна війна (ІВ) — використання і управління [інформацією](#) з метою набуття конкурентноспроможної переваги над супротивником. ІВ поєднує:

- збір тактичної інформації,
- забезпечення [безпеки](#) власних [інформаційних ресурсів](#),
- поширення [пропаганди](#) або [дезінформації](#), щоб деморалізувати військо та населення ворога,
- підрив якості інформації супротивника і попередження можливості збору інформації супротивником.

Часто ІВ ведеться у комплексі з кібер- та психологічною війнами. Їх мета широке охоплення цілей шляхом залученням радіоелектронної боротьби та мережевих технологій. Сьогодні інформація набирає матеріальної форми і володіння нею стає дуже жаданим. Будь-які, цілком «матеріальні», рішення до їх реалізації апробуються в інформаційній галузі. І результати апробації стають вирішальними.

Мережева війна ([англ.](#) *Netwar*) — форма ведення ведення конфліктів, коли її учасники застосовують мережеві форми організації, [доктрини](#), [стратегії](#) та технології, пристосовані до сучасної інформаційної доби. Звичайними учасниками таких мереж можуть бути [терористи](#), кримінальні угруповання, [громадські організації](#) та [соціальні рухи](#), які використовують [децентралізацію](#) та є гнучкими [мережевими соціальними структурами](#).

Це поняття у військовому сенсі вживається як, «мережева війна» — нова концепція ведення війн, розроблена Управлінням

Реформування ЗС США під керівництвом віце-адмірала А.Цебровскі. Приклади мережевих війн: дії [альтерглобалістів](#), радикальні борці за екологію, [азійських тріад](#), руху [«Хезболла»](#), мексиканські запатисти чи сербська організація «Отпор» тощо.

Кібервійна ([англ. Cyber-warfare](#)) — [комп'ютерне](#) протистояння у просторі [Інтернету](#). Вона спрямована передусім на дестабілізацію [комп'ютерних систем](#) і доступу до інтернету державних установ, фінансових та ділових центрів і створення безладу та хаосу у житті країн, які покладаються на інтернет у повсякденному житті. Міждержавні стосунки і політичне протистояння часто знаходять продовження в інтернеті у вигляді кібервійни: [вандалізму](#), [пропаганді](#), [шпигунстві](#) та безпосередніх атаках на комп'ютерні системи та [сервери](#).

Український професор міжнародного права [О.О. Мережко](#) визначає кібервійну так: «кібервійна» - використання Інтернету й пов'язаних з ним технологічних та інформаційних засобів однією державою з метою заподіяння шкоди військовій, технологічній, економічній, політичній та інформаційній безпеці та суверенітету іншої держави.

Експерт з безпеки уряду США Річард А. Кларк, у своїй книзі «Кібервійна» дає їй визначення «кібервійна — дії однієї національної держави з проникнення у комп'ютери або мережі іншої національної держави для досягнення цілей нанесення збитку або руйнування». Американський журнал Економіст ([англ. The Economist](#)) описує кібервійну як «п'яту галузь війни, після землі, моря, повітря і космосу». Про важливість готовності до ведення військових дій у кіберпросторі свідчить факт створення у США цілого військового підрозділу — [Кіберкомандування США](#).

Психологічна війна ([англ. Psychological warfare](#)) — сукупність різних форм, [методів](#) і засобів впливу на людину з метою зміни у бажаному напрямку її [психологічних](#) характеристик (поглядів, думок, цінностних орієнтацій, настроїв, установок, мотивів, стереотипів поведінки), а також групових норм, масових настроїв, [суспільної свідомості](#) в цілому.

У [Міністерстві оборони США](#) цей термін означає «планове використання [пропаганди](#) та інших психологічних дій, що мають на меті вплив на думки, емоції, стосунки, і поведінку ворожих іноземних груп, таким чином, щоб підтримувати досягнення національних завдань.» Цей термін тісно пов'язаний з терміном [психологічна](#)

операція. Оскільки психологічна війна ведеться за допомогою інформації, її варто розглядати як вид інформаційної війни.

Інформаційно-психологічна війна – не потребує легітимації та відповідає найкращим прикладам анонімності. Прихованість і скритність - іманентна характеристика інформаційно-психологічної війни у мирний час. Звідси складність не тільки в упередженні та протидії її проявам, а й у визначенні малих інформаційно-психологічних впливів.

Латентність, складність у визначенні генезису та у детермінації проявів, відносно низька вартість при значному ефекті, універсальність – все це сприяє тому, що інформаційно-психологічні війни стають найпоширенішим засобом досягнення цілей у внутрішній та зовнішній політиці.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства :
матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів,
співробітників та студентів факультету іноземної філології та
соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип.
В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.3. — С. 65-67.